

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi
The Journal of International Social Research
Cilt: 9 Sayı: 43 Volume: 9 Issue: 43
Nisan 2016 April 2016
www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581

SİNOP VE YÖRESİ AĞIZLARINDA MANTAR ADLARI MUSHROOM NAMES IN DIALECTS OF SINOP AND ENVIRONS

Ergün ACAR*

Öz

Sinop ve yöresinde elverişli ekolojik şartlara bağlı olarak zengin bir mantar kültürü gelişmiştir. Bu zenginliği besin ve ekonomik açıdan avantaja dönüştüren yöre halkı geçmişten günümüze bu mantarların adlandırılmasında ilgi çekici bir çeşitlilik ortaya koymuştur.

Yörede yetişip yenebilen yaklaşık 25 mantar türü için 233 çeşit adlandırma tespit edilmiştir. Adlandırmanın bu kadar çeşitli olması Türkçenin nesne, eşya ve canlıları kavramlaştırma ne denli başarılı olduğunu ve nesnelere farklı açılardan bakılabildiğini gözler önüne sermiştir.

Çalışmamızda Sinop ve yöresine ait mantar adları ad bilimi açısından değerlendirilerek özelliklerine göre tasnif edilmiştir.

Adlandırmada daha çok şekil, renk, tat, ses, koku, yetiştiği yer ve inanca gibi unsurların belirleyici olduğu görülmektedir: Beyaz ve tel tel görüldüğü için, *dedesakalı*; tadı acı olduğu için, *dilbıran*; baharda guguk kuşunun öttüğü zaman yetiştiği için, *guguk mantarı*; her derde deva olduğuna inanıldığı için, *derviş mantarı* bu adlandırmalardan birkaçıdır.

Anahtar Kelimeler: Mantar Adları, Sinop ve Yöresi Ağızları, Adbilim, Söz Varlığı.

Abstract

A rich mushroom culture has emerged in and around Sinop due to its suitable ecological conditions. The locals, who turned this richness into a nutritional and economical advantage, have created an interesting diversity in naming these mushrooms.

233 denominations have been identified in the region for 25 types of mushrooms. The diversity in the denomination has revealed the ability of the Turkish language in conceptualizing objects, articles and living beings.

In this study mushroom denominations in Sinop and its environs are interpreted from the point of onomastic and they are classified according to their characteristics.

It is observed that often components like shape, colour, taste, sound, odour, place of growth and beliefs have been determinant in denomination. 'Granddads beard' as it is white and stringy, 'tongue-twister' as it is bitter, 'cuckoo mushroom' as it grows, when the cuckoo sings in spring and 'dervish mushroom' as it is believed to cure all sorts of illnesses are some of the denominations.

Keywords: Mushroom Names, Dialects of Sinop and Environs, Onomastic, Vocabulary.

1.Giriş

Mantarlar klorofil taşımayan, eşeyli ve eşeysiz sporlar oluşturarak üreyen canlılardır. Belirli oranda rutubet, ışık, sıcaklık ve toprak-odun asidiği şartlarının oluşmasıyla meydana gelen mantarlar klorofil ihtiva edemediğinden bağımsız olarak organik madde oluşturamayıp diğer canlı ve ölü atıklarından beslenirler. Hayat süreleri oldukça kısa olan mantarların şapkalı bazı türleri besin değeri taşımaktadır (Sümer, 1987: 9).

Mantar sözcüğü Türkçeye Rumca "manitâri"den geçmiştir (Akalin vd. 2015: 928). Eski Türkçe dönemine ait eserlerde mantar kavramını karşılayacak bir sözcük ise bulunmamaktadır. Ancak Çağdaş Türk Lehçeleri ve ağızları bize mantar adının eski biçimine dair bazı ipuçları verebilecek niteliktedir. Türkmen Türkçesinde *kömelek/kömölök*, Azerbaycan Türkçesinde *göbäläk*, Tatar Türkçesinde *kübäläk* gibi kullanımlar ve Anadolu ağızlarındaki *göbelek*, *göbek*, *göbeleh*, *göfek*, *gömelek*, *gövelek* varyantları araştırılan şeklin, *köm-* fiiline *-Alak* (<-AIA-k)¹ ekinin getirilmesiyle oluştuğunu göstermektedir. Mantarın topraktan gömülü olarak çıkması ve tekrar eden bir sürekliliğinin bulunması bu görüşü desteklemektedir.

Tablo 1: Çağdaş Türk Lehçelerinde Mantar Adları (Ercilasun vd.1991: 560)

Azerbaycan Türkçesi	Başkurt Türkçesi	Tatar Türkçesi	Türkmen Türkçesi	Kazak Türkçesi	Kırgız Türkçesi	Özbek Türkçesi	Uygur Türkçesi
göbäläk	kübäläk	kübäläk	kömelek	sañıravkulak	kozu karın	zämburuğ	moğu, atkulak, kozi keriş

* Yrd. Doç. Dr. Sinop Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, ergunergunacar@gmail.com

¹ -AIA- ekinin, fiilden sıfat türeten -k ekiyle kaynaşmasıyla oluşmuş bu ekin tekrarlama ve ard arda yapıma sonucu oluşan bir kavramı karşılama işlevi vardır: asalak, çökelek, gezelek, kasalak, kavalak, takalak, yapalak, yatalak, vb. Geniş bilgi için bkz. Zeynep Korkmaz (2003). *Türkiye Türkçesi Grameri*, Ankara: TDK Yayınları, s.72.

Sinop ve yöresinde önemli bir değere sahip olan mantarın yöre insanı tarafından kullanımı oldukça geniştir. Yöre insanı onu öncelikle bir besin maddesi olarak görmüştür. Değeri et ile bir tutulan mantarın Sinop mutfağında çorbası, böreği, mantısı, tiridi, soğanlı kavurması, ızgarası, yumurtalısı, gözlemesi, sarımsaklı yoğurtlusu, turşusu yapılmaktadır. Ayrıca daha sonrası için kurutulup saklanmakta ve yemekler için sosu hazırlanmaktadır. Kimi mantarlar çiğ bile yenilmektedir. Mantarların yöre halkı için bir başka önemi ise onun ekonomik getirisi olmuştur. İnsanlar mevsiminde taze olarak topladıkları mantarları halk pazarlarında satarak ondan gelir elde etmişlerdir. Yine mantarın diğer bir önemi de iyi bir açık hava etkinliği oluşturmasıdır. İnsanlar mantar toplarken açık havada doğa yürüyüşleriyle rahatlamak ve dinlenmek için onu bir spor faaliyeti olarak görmüşlerdir. Bütün bunlar göstermiştir ki, çeşitli yönleriyle insan hayatına giren mantarın doğal olarak ifadelerine de yansımaları kaçınılmaz olmuştur. Bu bağlamda, *mantar gibi bitmek*, *mantara basmak*, *mantar atmak*, *mantar gibi üremek*, *mantar kafa* gibi deyim ve deyişler oluşturulmuş; bazen de “Bu sene ganluca zıkı oldu, gar çok yağacak” gibi gözlem ve tecrübeler dile getirilmiştir.

Yukarıda görüldüğü gibi besin maddesi, ekonomik değer, spor faaliyeti ve halk sağlığı gibi insan hayatında yerini almış, geçmişten günümüze deyim ve deyiş dile getirilmiş mantarların adlandırılması da oldukça zengindir. Yöre halkının mantar adlandırmalarında temel aldığı kavramlar ve uyguladığı yöntemler oldukça gelişmiştir. Buna göre yapılan adlandırmalarda yöre halkı beş duyu organını (tatma, dokunma, duyma, koklama, görme), inançlarını, yaşam alanlarını, çevresindeki canlıları ustalıklarla işin içine katmıştır. Böylece adlandırmada varlıkların en ince ayrıntılarını görebilme ve benzetme becerileri gözler önüne serilmiştir. Bunları ad ve deyim aktarmaları, tamlamalar, türetme, birleşik kelime ve söz eksiltme yollarıyla göstermişlerdir. Kimi bölgelerde bir-ikiyi geçmeyen bu adlandırmaların Sinop ve yöresinde bu denli çeşitlilik arz etmesi ona verilen değer için açık bir göstergesi olmuştur.

Çeşitli mantarların yetişmesi için elverişli bir ekolojik yapıyı barındıran Sinop'ta yalnızca yenen değil, aynı zamanda yenmeyen mantarlar da mevcuttur. Yenen mantarlar için çok zengin bir adlandırma yapılmasına karşın, aynı teveccüh zehirli mantarlar için gösterilmemiştir. Bu da göstermiştir ki insanlar yaşamlarına etki eden ve fayda sağlayan nesnelere hasır neşir olmuş ve onlara değer vermişlerdir. Yenmeyen mantar için genel ve kötü adlandırma yapılmış, sayıca çok az olduğu tespit edilmiştir².

2. İnceleme ve Derleme Yöntemi

Bu çalışmayla Sinop ve yöresine ait mantar adları tespit edilerek ad bilimsel yaklaşımla incelenmiştir. Adların kavramsal, anlam bilimsel, ad bilimsel, onomatolojik ve dil dışı gerçeklik düzeyleri (Doğan, 2015: 18) incelememizde dikkate alınmış ve temel adlandırma eğilimleri belirlenmiştir. Bununla birlikte yapısal özellikler öbek oluşturma ve söz eksiltme durumlarına göre ele alınmıştır.

Derlemeler için öncelikle yörede halk tarafından bilinen ve tüketilen mantarlar tespit edildi. Bunun için halk pazarlarında satılan mantarlar yaklaşık iki sene boyunca fotoğraflanarak arşivlendi. Yetiştirme zamanı farklı olan mantarlar için bu işlem tekrar edildi. Bu süreç sonunda Sinop ve yöresinde yaklaşık 25 mantar türü tespit edilerek bu mantar fotoğrafları için pratik bir albüm hazırlandı. Daha sonra albümdeki fotoğraflar yöre halkına gösterilerek kullanılan farklı adlandırmalar tek tek not edildi. Yöre halkı adlandırmada daha çok şekil ve renk gibi dış unsurlara dikkat ettiği için, çalışmanın sonunda inceleme ve karşılaştırma için mantar fotoğrafları verildi. Fotoğrafların altına yöresel adlarla birlikte Latince cins adları da eklendi.

3. Adlandırmada Belirleyici Olan Unsurlar

Yörede ad ve deyim aktarması³ yoluyla oluşturulmuş pek çok mantar adı vardır. Bunlar daha çok şekil özellikleri bakımından öne çıkmıştır. Bununla birlikte yetiştirdiği yer ve kendine özgü yapısal nitelikler de adlandırmalarda etkili olmuştur. Adlandırmalar yapılırken bazen tek, bazen de birden çok özellik bir araya getirilmiştir. Bu nedenle bir mantar birden çok sınıflandırmada yer almıştır. Adlandırmalarda belirleyici olan unsurlar oldukça önemlidir. Bu veriler bize adlandırma eğilimlerinin ne kadar sıklıkla kullanıldığı, nelerden temel alındığı ve yöntemi hakkında bilgi vermektedir.

3.1. Renk Adlarıyla Yapılan Adlandırmalar: Renk adlarıyla yapılan adlandırmalar oldukça zengindir. Bu adlandırmalar rengin temel alındığı, renkle birlikte tamamlayıcı biçimlerin kullanıldığı ve açıkça rengin söylenmeyip gönderimlerle rengin aktarıldığı adlandırmalar olarak karşımıza çıkmaktadır: *ak balgadun* (ak+balkadın), *ak mantar*, *aladana*, *alagöz*, *alasaçak*, *ayufıstığı* (ayı+fıstığı), *ayva mantarı*, *ayvadana*, *ebegara* (ebe+kara), *gannuca* (kanlıca), *gara balgadun* (kara+balkadın), *gara cüncüle* (kara+cüncüle), *gara gannuca* (kara+kanlıca), *gara mantar* (kara+mantar), *gara sırageyik* (kara+sırageyik), *garageyik* (kara+geyik), *garagulak* (kara+kulak), *garakülâh* (kara+külâh), *garaolan* (kara+oğlan), *garabaş*

² Köpek mantarı, piç mantarı, avu mantarı, yavan mantar vb.

³ Bu konuda geniş bilgi için bkz. Pierre Guiraud (1999). *Anlambilim*, (Çev.Berke Vardar), İstanbul: Multilingual yay. s.53-84; Doğan Aksan (2003). *Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Bilibilim*, Ankara: TDK yay, C.3, s.183-187; Doğan Aksan (2006). *Anlambilim Konuları ve Türkçenin Anlambilimi*, Ankara: Engin yay, s.62-70.

feslivanı (karabaş+fesleğeni), *garaş mantarı* (kara+ağaç+mantarı), *gırmızı goyuncuk* (kırmızı+koyuncuk), *gızıl mantar* (kızıl+mantar), *gızılca* (kızılca), *götügara* (götü+kara), *göveregeçen*, *göveregeçiren*, *göverték*, *içigara* (içi+kara), *içigızıl* (içi+kızıl), *Karacaoğlan*, *mor goyuncuk* (mor+koyuncuk), *sırtıgökçe*, *saru mantar* (sarı+mantar), *sırmatu* (sırmatin), *sırpatun* (sırmatin), *sırtıgara* (sırtı+kara), *saru gannuca* (sarı+kanlıca) vb.

3.2. Büyük ve Küçüklüğe Göre Yapılan Adlandırmalar: Mantarların şapka ve sap büyüklüğü adlandırılmasında belirleyici olmuştur: *ayu fesleğeni* (ayı+fesleğeni), *ayu mantarı* (ayı+mantarı), *ayuboku* (ayı+boku), *ayuca* (ayıca), *ayufıstığı* (ayı+fıstığı), *ayugavuşu* (ayı+kavuşu), *cincile*, *cinsile*, *civci mantarı* (civciv+mantarı), *civcibacak* (civciv+bacak), *cücüle* (cincile), *gadıgavuşu* (kadı+kavuşu), *kömüş gannucası* (kömüş+kanlıcası), *kömüş mantarı* vb.

3.3. Yetiştığı Yere ve Yöreye Göre Yapılan Adlandırmalar: Bu adlandırmalarda mantarın yetişmesine elverişli alanlar ile özel olarak yetiştiği yöreler belirleyici olmuştur: *añız mantarı*, *çayır mantarı*, *çimen cücülesi* (çimen+cincilesi), *çürük mantarı*, *gavuruk mantarı*, *gum mantarı* (kum+mantarı), *talla mantarı* (tarla+mantarı), *kaş mantarı*, *kemüre mantarı*, *yazu mantarı* (yazı+mantarı); *Aydos mantarı*, *Ayandun mantarı*, *Vaydos mantarı* vb.

3.4. Bitki Adlarından (Ağaç, Ot, Çiçek) Yapılan Adlandırmalar: Adını üzerinde yetiştiği ağaçtan alan ya da birlikte görüldüğü bitkilerle adlandırılan mantarlardır: *ağaç cücülesi* (ağaç+cincilesi), *ağaç mantarı*, *ardıç mantarı*, *cınar mantarı* (cınar+mantarı), *circumuk*, *çam ganlucası* (çam+kanlıcası), *çam mantarı*, *garaş mantarı* (karaağaç+mantarı), *gürgen mantarı*, *incir mantarı*, *kavak mantarı*, *köknar ganlucası* (köknar+kanlıcası), *kestâne mantarı*, *kirez mantarı* (kiraz+mantarı), *kök mantarı*, *kayın mantarı*.

3.5. Tada Göre Yapılan Adlandırmalar: Mantarın tadına göre yapılan bu adlandırmalarda daha çok acı ve zehirli mantar türleri esas alınmıştır: *acı geyik*, *acı mantar*, *avu mantarı*, *avulu mantar*, *avuluca*, *balgadı* (bal+kadı), *balgadun* (bal+kadın), *çiğlice*, *çiğliyen*, *dilburan* (dil+buran) vd.

3.6. Yetişme Vaktine Göre Yapılan Adlandırmalar: Mantarlar genel olarak yağışlı ve ılık hava şartlarına bağlı ilkbahar ve sonbahar mevsimlerinde yetişir. Onun için yetişme dönemi adlandırmada önemli bir belirleyicidir. Ayrıca bir tür için aşama aşama er, vakit, geç gibi dönemler de adlandırmaya dâhil edilmiştir: *ay mantarı*, *aydedesi*, *çilek fesleyen* (çilek+fesleğen), *er dilburan* (er+dilburan), *er galaytun*, *gugule*, *guguk mantarı*, *vakit dilburan* (vakit+dilburan), *güz galaytun*, *güz dilburan* (güz+dilburan), *geç dilburan* vb.

3.7. Hayvan Adlarıyla Yapılan Adlandırmalar: Yöredeki mantarlar daha çok çevredeki hayvanlarla şekilce ilgi kurularak deyim aktarması yoluyla adlandırılmıştır. Bunda bölgenin dağlık olması, yabani ve besi hayvanlarının çok olması ile insanların bu hayvanlarla iç içe yaşaması gibi durumlar etkili olmuştur. Örneğin geyik, narinliği ve güzelliğiyle; ayı ve kömüş (manda) iriliğiyle; turna kuşu, uzunluğuyla; civciv, küçüklüğü ile benzetme yoluna gidilmiştir. Hayvan adlarıyla yapılan mantar adları şunlardır: *aladana*, *ayu mantarı* (ayı+mantarı), *ayuca* (ayıca), *civci mantarı* (civciv mantarı), *elik mantarı*, *eşek dilburanı* (eşek+dilburanı), *geyik mantarı*, *geyiksırası*, *goç mantarı* (koç+mantarı), *goçak* (koçak), *goçmar* (koçmar), *guzu mantarı* (kuzu+mantarı), *horaz mantarı* (horoz mantarı), *keçi mantarı*, *kömüş mantarı*, *köpek mantarı*, *sığır mantarı*, *sümük böceği mantarı*, *turna mantarı* vb.

3.8. Organ Adlarıyla Kurulan Adlandırmalar: Şekilce insan ve hayvan organlarına benzetilen mantar adları oldukça fazladır: *alagöz*, *barmak mantarı* (parmak+mantarı), *danaburnu*, *davşanböyrē* (tavşan+böbreği), *davşangöbe* (tavşan+göbeği), *dedemsakalı*, *durnabacağı* (turna+bacağı), *eşekböyreği* (eşek+böbreği), *gadıgöbe* (kadı+göbeği), *garabaş feslivanı* (kara+baş+fesleğeni), *garagulak* (kara+kulak), *gelinbarmağı* (gelin+parmağı), *gelinkaşı*, *geyikavurdu*, *geyiktüyü*, *gıdıgulaı* (kuzu+kulağı), *gosgulağı* (kos+kulağı), *goyungulā* (koyun+kulağı), *götügara* (götü+kara), *kadınbutu*, *kedikulağı*, *kediturnağı*, *malavurdu*, *maldili*, *saçgulluğu* (saç+kulluğu), *sağırgulak* (sağır+kulak), *sırtıgökçe*, *sırtıgara* (sırtı+kara), *sığırdili*, *tavukayağı*, *tavukgursağı* (tavuk+kursağı) vb.

3.9. Cinsiyet, Akrabalık, Dini ve Edebi Şahsiyet Adlarıyla Oluşturulan Adlandırmalar: Mantarların narin, dayanıklı, faydalı, yaygın ve seyrek oluş özellikleri adlandırılırken cinsiyet, tanınmışlık ve dini şahsiyet gibi unsurlara benzetilmelerini sağlamıştır: *balgadı* (bal+kadı), *balgadun* (bal+kadın), *peygambar mantarı*, *dedeleş mantarı*, *dedesakalı*, *derviş mantarı*, *enişte mantarı*, *ebe mantarı*, *gadıgavuşu* (kadı+kavuşu), *gadıgöbe* (kadı+göbeği), *garaolan* (kara+oğlan), *gelüncük* (gelincik), *halasaçağı* (hala+saçağı), *kadınbutu*, *Karacaoğlan*, *dedelak mantarı* vb.

3.10. Elbise ve Eşya Adlarıyla Kurulan Adlandırmalar: Mantarların bazıları çeşitli araç, gereç ve elbise gibi eşyalara benzetilmiştir: *ayugavuşu* (ayı+kavuşu), *çaruk mantarı* (çarık+mantarı), *çividepesi* (çivi+tepesi), *garakülâh* (kara+külâh), *gaval mantarı* (kaval+mantarı), *gavalcuk* (kavalcık), *gelinduvağı*, *gelinkaşı*, *halısaçağı*, *huni mantarı*, *mih mantarı* (mık+mantarı), *mihluca* (mıklıca), *mihdepesi* (mık+tepesi), *semsiye mantarı* vb.

3.11. Sesle İlgili Kurulan Adlandırmalar: Doğadaki yansıma sesler ve sesle ilgili çağrışımlar adlandırmada etkili olmuştur. Baharda guguk kuşunun öttüğü zaman yetiştiği için *gugule* ve *guguk mantarı*; içi boş ve kötü koktuğu için osurmuk mantarı; vurulup patlatıldığında çıkardığı sestten ötürü *poslak*, *fos mantarı* ve *hos mantarı* bu adlandırmalardan bazılarıdır.

Yine sesle ilgili *sağirgulak* (sağır+kulak), *efosliyen* (fosleğen), *gaval mantarı* (kaval+mantarı) yörede tespit edilen diğer mantar adlarıdır.

3.12. Dokusuyla İlgili Kurulan Adlandırmalar: Mantarın kuru, sulu, kaygan gibi dokusal özellikleri adlandırmada belirleyici olmuştur: *boya mantarı*, *sümük böceği mantarı*, *gaypaşuk mantar* (kaypaşık+mantar), *tiltir* (tırtır), *süt mantarı*, *sütleğen*, *sidikli sōkemez* (sidikli+sōğkemez) vb.

3.13. Sorunlu Adlandırmalar: Yöredeki bazı mantarların anlamı tespit edilemediğinden bu mantarlar belli bir sınıflandırmaya dahil edilememiştir: *evreşe*, *ebişek*, *hoyhamaz*, *hoykubaz*, *sōğkemez* vb.

4. Adlandırmaların Yapısı

Sinop ve yöresinde mantar adlarının büyük çoğunluğu kelime gruplarıyla yapılmıştır. Bunun yanında söz eksiltme yoluyla tek kelimedenden oluşmuş adlandırmalar da mevcuttur.

4.1. Belirtisiz İsim Tamlaması Kuruluşunda Mantar Adları: Mantar adları yörede daha çok belirtisiz isim tamlaması şeklinde yapılmıştır: *ağaç cücülesi*, *ağaç mantarı*, *añız mantarı*, *ardıç mantarı*, *avu mantarı*, *ay mantarı*, *Ayandun mantarı*, *aydedesi*, *Aydos mantarı*, *ayu fesleğeni*, *ayu mantarı*, *ayuboku*, *ayufistiği*, *ayugavuğu*, *ayva mantarı*, *barmak mantarı*, *boya mantarı*, *cınar mantarı*, *civci mantarı*, *çam ganlucası*, *çam mantarı*, *çaruk mantarı*, *çayır mantarı*, *çimen cücülesi*, *çivi mantarı*, *çividepesi*, *çürük mantarı*, *danaburnu*, *davşanböyrē*, *davşangöbē*, *dedelak mantarı*, *dedeleş mantarı*, *dedesakalı*, *derviş mantarı*, *durnabacağı*, *ebe mantarı*, *elicek mantarı*, *elik mantarı*, *elvertü mantarı*, *enişte mantarı*, *eşek dilbıranı*, *eşekböyreği*, *et mantarı*, *findık mantarı*, *fos mantarı*, *gadıgavuğu*, *gadıgöbē*, *gadıgögü*, *garabaş feslivanı*, *garaaş mantarı*, *gaval mantarı*, *gelinbarmağı*, *gelinduvağı*, *gelinkaşı*, *geyik mantarı*, *geyiksırası*, *geyiktüyü*, *gıdıgulaı*, *goç mantarı*, *gosgulağı*, *goyungulā*, *guguk mantarı*, *gum mantarı*, *guzu mantarı*, *guzugöbeği*, *guzugulaı*, *gürgen mantarı*, *halasaçağı*, *halısaçağı*, *horaz mantarı*, *hörgüç mantarı*, *huni mantarı*, *ilaç mantarı*, *incir mantarı*, *isfiridye mantarı*, *kaş mantarı*, *kav mantarı*, *kavak mantarı*, *kayın mantarı*, *keçi mantarı*, *kedikulağı*, *keditırnağı*, *kemüre mantarı*, *kestāne mantarı*, *kirez mantarı*, *kök mantarı*, *köknar ganlucası*, *kömüş mantarı*, *kömüş gannucası*, *köpek mantarı*, *kütük mantarı*, *malavurdu*, *maldili*, *maydanos mantarı*, *meşe mantarı*, *muh cicilesi*, *muh mantarı*, *muhdepesi*, *osurmuk mantarı*, *peygambar mantarı*, *piç gurtgulağı*, *pos mantarı*, *saçgulluğu*, *sığır mantarı*, *sığirdili*, *söbek mantarı*, *söbelek mantarı*, *süt mantarı*, *şemsiye mantarı*, *talla mantarı*, *tavukayağı*, *tavukgursağı*, *tohum mantarı*, *turna mantarı*, *Vaydos mantarı*, *yımırta mantarı*, *yazu mantarı*, *yaprak mantarı* vb.

4.2. Sıfat Tamlaması Kuruluşunda Mantar Adları: Sıfat tamlaması olarak tespit edilen adlandırmalar şunlardır: *acı mantar*, *acı geyik*, *ak balgadun*, *ak mantar*, *aladana*, *alagöz*, *alasaçak*, *balgadı*, *balgadun*, *civcibacak*, *çilek fesleyen*, *gara balgadun*, *gara cüncüle*, *gara gannuca*, *gara mantar*, *garageyik*, *garagulak*, *garakülâh*, *garaolan*, *gaypaşuk mantar*, *gırmızı goyuncuk*, *gızıl mantar*, *göbekli mantar*, *koşulu cincile*, *mor goyuncuk*, *paralu mantar*, *posgavuk*, *posgulak*, *sağirgulak*, *saru mantar*, *yaban mantar* vb.

4.3. Kısaltma Öbeği Kuruluşunda Mantar Adları: Sinop ve yöresi ağızlarında kısaltma yoluyla oluşturulan adlandırmalar daha çok isnat öbeği yapısındadır: *gobēyolu*, *göbeğiyoğun*, *götügara*, *içigara*, *içigızıl*, *sırtıgara*, *sırtıgökçe* vb.

4.4. Sıfat-fiil Öbeği Kuruluşunda Mantar Adları: Sıfat-fiil öbeği kuruluşunda tespit edilen örnekler şunlardır: *daşgalduran*, *dilbıran*, *yeryaran*, *göveregeçiren*, *göveregeçen* vb.

4.5. Tek Kelimedenden Oluşan Mantar Adları: Bu adlandırmalar kelime gruplarının eksiltilmesiyle oluşmuştur: *avuluca*, *ayuca*, *bişek*, *cincile*, *cinsile*, *cücüle*, *çiğlice*, *çiğliyen*, *dobalan*, *efosliyen*, *evreşe*, *evrişte*, *evrişle*, *fesleğen*, *feslek*, *fesleyen*, *galaytun*, *galince*, *gannuca*, *gavalcuk*, *gazlak*, *geyikcek*, *gızılca*, *goçak*, *goçmar*, *göverték*, *gugule*, *hoyhamaz*, *hoykubaz*, *höbelek*, *höbelen*, *peşlivan*, *pestifal*, *poslak*, *pöşlen*, *saçaklu*, *saçakluca*, *sevelen*, *sırpatun*, *sōğkemez*, *sütleğen*, *telteli*, *tiltir*, *zöbeldek* vb.

5. Sonuç

Mantar adları Türkçenin söz varlığı içinde kendine çok az yer bulabilmiş bir türdür. *Derleme Sözlüğü*'nde 103, Turhan Baytop'un *Türkçe Bitki Adları Sözlüğü*'nde 127 mantar adı tespit edilmiştir. Gerçek sayının bu olmadığı bundan sonra yapılacak derleme ve çalışmalarla bu sayının artacağı aşikârdır. Sayıca az olan bu tür için derlemelerimiz de katkı sağlayacaktır.

Çalışmamızda Sinop ve yöresine ait mantar adları ad bilimi açısından değerlendirilerek özelliklerine göre tasnif edilmiştir. Bununla görülmüştür ki adlandırmalar daha çok deyim aktarması yoluyla hayvan ve organ adlarıyla oluşturulmuştur. Bunda bölgenin fiziki şartlarına bağlı yaşam biçimlerinin etkili olduğu

söylenbilir. Adlandırılmalarda temel alınan kavramlar Yörede ad verme geleneği ve eğilimleri hakkında bize bilgi vermiştir.

Derlemiş olduğumuz mantar adları yalnızca söz varlığı olarak değil aynı zamanda ses ve şekil yapılarıyla da ilgi çekicidir. Yapılarındaki arkaik yapım ekleri, çeşitli ses özellikleri ağız çalışmalarına ve ağız atlaslarına yardımcı olacak niteliktedir. Çalışmamız başlangıç niteliğinde olup *Türkçede Mantar Adları* şeklinde genişletilecektir.

Tablo 2: Yöresel Mantar Adları ve Derleme Yerleri

Sıra	Mantar Adı	Derleme Yeri
1	acı mantar	Ayancık-Avdullu, Sağ Mah.
2	acı geyik	Sinop-Merkez Abalı
3	ağaç cücülesi	Sinop-Merkez Abalı
4	ağaç mantarı	Dikmen-Sarayköy
5	ak balgadun	Boyabat-Uzunçay
6	ak mantar	Saraydüzü; Boyabat-Pirefendideresi,
7	aladana	Sinop-Merkez
8	alagöz	Ayancık-Karapınar
9	alasaçak	Sinop-Merkez Demirci, Taşmanlı
10	añız mantarı	Boyabat-İsaoğlu
11	ardıç mantarı	Gerze-Tatlıcak
12	avu mantarı	Gerze-Tatlıcak
13	avuluca	Gerze-Tatlıcak
14	ay mantarı	Boyabat-Tekke
15	Ayandun mantarı	Ayancık
16	aydedesi	Sinop-Merkez Eymür
17	Aydos mantarı	Türkeli-Yapraklı
18	ayu fesleğeni	Gerze-Kahramaneli
19	ayu mantarı	Türkeli-Yapraklı; Saraydüzü-Avluca
20	ayuboku	Türkeli-Hacıköy
21	ayuca	Boyabat-Kovaçayır
22	ayufistiği	Boyabat-Boyalı
23	ayugavuşu	Erfelek-Tarakçı
24	ayva mantarı	Türkeli-Gündoğdu, Turhan Çay Mah.
25	ayvadana	Türkeli-Yeşilova
26	balgadı	Dikmen-Küçükkızık
27	balgadun	Ayancık-Avdullu, Sağ Mah.
28	barmak mantarı	Boyabat-Aşıklı
29	bişek	Boyabat-Pirefendideresi
30	boya mantarı	Boyabat-Kovaçayı
31	cınar mantarı	Sinop-Merkez Demirci
32	circumuk	Durağan-Sarıkadı
33	cincile	Durağan-Aşağıhınca, Sarıkadı; Boyabat-Tırnalı, Paşalıoğlu; Saraydüzü-Avluca
34	cinsile	Boyabat-Uzunçay, Sinop-Merkez Abalı
35	civci mantarı	Ayancık-Karakestane
36	civcibacak	Ayancık-Tepecik
37	cücüle	Sinop-Merkez Demirci
38	çam ganlucası	Boyabat-Tırnalı; Gerze-Kızılcalı
39	çam mantarı	Dikmen-Küçükkızık
40	çaruk mantarı	Ayancık-Yenikonak
41	çayır mantarı	Sinop-Merkez Kirencükuru
42	çiğlice	Sinop-Merkez Boyalıca; Boyabat-Akçakese
43	çiğliyen	Ayancık-Yenikonak, Ağaçalı
44	çilek fesleyen	Ayancık-Aşağıköy
45	çimen cücülesi	Sinop-Merkez Abalı; Erfelek
46	çivi mantarı	Ayancık-Alıköy; Boyabat-Akçakese
47	çividepesi	Sinop-Merkez Kirencükuru
48	çürük mantarı	Gerze-Yenikent
49	danaburnu	Ayancık-Gürsöğü, Türkeli-Satıköy
50	daşgalduran	Ayancık-Gürsöğü
51	davşanböyrē	Dikmen-Dudaş; Boyabat-Tırnalı, Kılıçlı
52	davşangöbē	Boyabat-Paşalıoğlu
53	dedelak mantarı	Boyabat-Bengübelen
54	dedeleş mantarı	Boyabat-Bengübelen
55	dedemsakalı	Ayancık-Bahçeli
56	dedesakalı	Ayancık-Karapınar
57	derviş mantarı	Türkeli-Turhan, Çay Mah.
58	dılbrın	Türkeli-Kuşçular, Yeşilova
59	dobalan	Boyabat-Kovaçayı
60	durnabacağı	Sinop-Merkez Abalı
61	duvakluca	Sinop-Merkez Abalı
62	ebe mantarı	Boyabat-Tırnalı

63	ebegara	Gerze-Yamacık
64	ebişek	Boyabat-Dağtabaklı, Killik
65	efoshiyen	Gerze-Tatlıca
66	elicek mantarı	Saraydüzü-Asarcıkcamili
67	elik mantarı	Boyabat-Aşıklı
68	elvertü mantarı	Ayancık-Aliköy
69	enişte mantarı	Türkeli-Yapraklı; Ayancık-Aşağıköy
70	er dıbiran	Gerze-Başsökö
71	er galaytun	Türkeli-Yazıcı
72	eşek dıbiranı	Ayancık-Bahçeli
73	eşekböyreği	Gerze-Yamacık
74	et mantarı	Türkeli-Turhan
75	evreşe	Ayancık-Dolamay
76	evrişte	Türkeli-Yapraklı, Kuşçular, Yazıcı
77	evrüşle	Türkeli-Akçabük
78	fesleğen	Boyabat-Paşalıoğlu
79	feslek	Boyabat-Killik
80	fesleyen	Ayancık; Türkeli-Kuşçular
81	findık mantarı	Türkeli-Yapraklı; Erfelek
82	fos mantarı	Boyabat-Tırnalı
83	gadıgavuşu	Türkeli-Ayaz
84	gadıgöbē	Ayancık-Karakestane
85	gadıgöğü	Ayancık-Avdullu, Sağ Mah.
86	galaytun	Türkeli-Hamamlı, Kuşçular
87	galince	Boyabat-Beyamca
88	gannuca	Türkeli; Ayancık; Boyabat-Tırnalı; Durağan
89	gara balgadun	Boyabat-Uzunçay
90	gara cüncüle	Boyabat-Sarıağaççayı
91	gara gannuca	Boyabat-Uzunçay
92	gara mantar	Türkeli-Yapraklı, Çataküney; Ayancık-Ortalık, Bahçeli
93	gara sırageyik	Boyabat-Paşalıoğlu
94	garageyik	Boyabat-Maruf
95	garagulak	Ayancık-Karapınar; Sinop-Kirençukuru
96	garakülâh	Boyabat
97	garaölan	Sinop-Merkez Sinecen; Boyabat-Çukurhan
98	garabaş feslivanı	Ayancık-Aşağıköy
99	garaş mantarı	Türkeli-Turhan
100	gaval mantarı	Erfelek
101	gavalcuk	Saraydüzü-Göynükören
102	gavuruk mantarı	Saraydüzü-Göynükören
103	gaypaşuk mantar	Türkeli-Düzler, Alagöz
104	gazlak	Boyabat-Paşalıoğlu
105	gelinbarmağı	Gerze-Yamacık
106	gelinduvağı	Ayancık-Karapınar
107	gelinkaşı	Ayancık-Karapınar
108	gelüncük	Boyabat-Pirefendideresi, Killik
109	geyik mantarı	Ayancık-Avdullu, Sağ Mah., Gürsökö,
110	geyikavurdu	Türkeli-Yapraklı; Ayancık-Karapınar
111	geyikcek	Boyabat-Darıözü
112	geyiksırası	Gerze-Kirençukuru; Boyabat-Çukurhan
113	geyiktüyü	Sinop-Merkez Abalı
114	gıdıgulaı	Ayancık-Avdullu, Sağ Mah.
115	gırmızı goyuncuk	Türkeli-Gaziler
116	gızıl mantar	Gerze-Gürsökö
117	gızılca	Saraydüzü
118	gobeyolu	Boyabat-Tırnalı
119	goç mantarı	Türkeli-Yapraklı
120	goçak	Boyabat-Pirefendideresi
121	goçmar	Boyabat-Paşalıoğlu, Uzunçay, Killik
122	gosgulağı	Boyabat-Beyamca
123	goyungulâ	Boyabat-Tırnalı
124	göbeğiyoğun	Boyabat-Akçakese Üzümlü Mah.
125	göbekli mantar	Türkeli-Alagöz
126	götügara	Boyabat-Pirefendideresi, Killik
127	göveregeçen	Ayancık-Aliköy
128	göveregeçiren	Ayancık-Ortalık
129	gövertek	Ayancık-Göldağı
130	guguk mantarı	Ayancık-Avdullu, Sağ Mah., Yenikonak
131	gugule	Boyabat-Paşalıoğlu
132	gum mantarı	Türkeli-Turhan, Çay Mah.; Boyabat-Çarşak
133	gurtgulağı	Durağan-Sarıkadı; Boyabat
134	guzu mantarı	Ayancık-Otmanlı

135	guzugöbeği	Türkeli-Yapraklı, Kuzköy; Boyabat-Killik; Durağan-Boyabükü
136	guzugulaş	Dikmen-Küçükkızık; Boyabat-Tırnalı; Durağan-Sarıkadı
137	gürgen mantarı	Ayancık-Karapınar, Yenikonak; Türkeli-Çataküney; Boyabat-Uzunçay
138	güz dılbıran	Ayancık-Yenigüler
139	güz galaytun	Türkeli-Yazıcı
140	halasaçağı	Dikmen-Çatak; Gerze-Yenikent
141	halısaçağı	Sinop-Abalı; Boyabat-Tırnalı, Maruf Paşalıoğlu, Killik; Durağan-Sarıkadı
142	horaz mantarı	Ayancık-Yenigüler
143	hos mantar	Türkeli-Alagöz
144	hoşamaz	Sinop-Merkez Hıdırlı
145	hoşkubaz	Sinop-Merkez Kirencükuru
146	höbelek	Boyabat-Dağtabaklı, Killik
147	höbelen	Saraydüzü-Aşağıakpınar; Boyabat-Paşalıoğlu
148	hörgüç mantarı	Boyabat
149	huni mantarı	Ayancık-Karakestane
150	içigara	Boyabat-Paşalıoğlu, Maruf, İsaoglu
151	içigızıl	Türkeli-Yapraklı; Boyabat-Killik, Çarşak
152	ilaç mantarı	Boyabat-Tırnalı
153	incir mantarı	Erfelek-Göktaş
154	isfiridyе mantarı	Sinop-Merkez
155	kadınbutu	Boyabat-Sarıağaçayı
156	Karacaoğlan	Türkeli-Kuşçular, Kuzköy; Boyabat-Darıözü
157	kaş mantarı	Boyabat-Bengübelen; Durağan-Sarıkadı; Gerze-Yenikent
158	kav mantarı	Boyabat-Tırnalı
159	kavak mantarı	Ayancık-Aşağıköy; Boyabat-Maruf, İsaoglu
160	kayın mantarı	Boyabat-İsaoglu
161	keçi mantarı	Dikmen-Küçükkızık
162	kedikulağı	Ayancık-Doğanlı
163	keditırnağı	Dikmen-Küçükkızık
164	kemüre mantarı	Dikmen-Küçükkızık
165	kestâne mantarı	Ayancık-Karakestane
166	kirez mantarı	Sinop-Merkez Eymür
167	koşulu cincile	Boyabat-Kovaçayı
168	kök mantarı	Türkeli-Yapraklı, Yazıcı; Ayancık Yenigüler
169	köknar ganlucası	Gerze-Kızılcalı
170	kömüş mantarı	Sinop-Merkez Demirci; Gerze-Başsöku
171	kömüş gannucası	Gerze-Kızılcalı
172	köpek mantarı	Boyabat-Kılıçlı, Gerze-Yenikent
173	kütük mantarı	Türkeli-Yapraklı; Boyabat-İsaoglu
174	malavurdu	Ayancık-Karakestane
175	maldili	Sinop-Merkez Abalı
176	malgadun	Sinop-Merkez
177	maydanos mantarı	Türkeli-Yapraklı
178	meşe mantarı	Boyabat-Killik, boyalı
179	meşebacak	Ayancık-Aşağıköy
180	mih cicilesi	Türkeli-Çataküney
181	mih mantarı	Ayancık-Karakestane
182	mihluca	Ayancık-Avdullu, Sağ Mah., Karapınar
183	mihdepsi	Boyabat-Çaybaşı, İsaoglu, Dağtabaklı; Dikmen-Küçükkızık
184	mor goyuncuk	Türkeli-Gaziler
185	osurmuk mantarı	Dikmen
186	paralu mantar	Saraydüzü-Göynükören
187	peslivan	Ayancık-Zaviye
188	pestifal	Türkeli-Yeşilova
189	peygambar mantarı	Saraydüzü-Avluca
190	piç gurtgulağı	Boyabat-Paşalıoğlu
191	pos mantarı	Boyabat-İsaoglu
192	posgavuk	Boyabat-Boyalı
193	posgulak	Boyabat-Boyalı
194	poslak	Saraydüzü-Göynükören
195	pöslen	Türkeli-Akçabük
196	saçaklu	Sinop-Merkez Sazlı
197	saçakluca	Sinop-Merkez Abalı; Erfelek
198	saçgulluğu	Boyabat-Kılıçlı
199	sağırgulak	Gerze-Başsöku
200	saru gannuca	Boyabat-Uzunçay
201	saru mantar	Ayancık-Avdullu, Sağ Mah., Yenikonak; Boyabat-Dağtabaklı, Uzunçay

202	sevelen	Ayancık-Karapınar
203	sığır mantarı	Boyabat-Kovaçayı
204	sığırdili	Türkeli-Yapraklı, Kuzköy; Sinop-Merkez Dizdaroğlu; Gerze-Başsöku
205	sırağeyik	Boyabat-Paşahöğü, İsaoglu
206	sırmatu	Türkeli-Kuzköy
207	sırpatun	Türkeli-Kuşçular
208	sırtıgara	Boyabat-Kovaçayı
209	sırtıgökçe	Boyabat-Uzunçay
210	sidikli sökemez	Sinop-Merkez
211	söbek mantarı	Türkeli-Ayaz
212	söbelek mantarı	Ayancık-Karakestane
213	söğkemez	Sinop-Merkez Kaypaklı
214	sümük böceği mantarı	Türkeli-Ayaz
215	süt mantarı	Sinop-Merkez Demirci
216	sütleğen	Boyabat-Dağtabaklı; Saraydüzü-Hanoğlu
217	şemsiye mantarı	Gerze-Gürsöku
218	talla mantarı	Boyabat-Dağtabaklı
219	tavukayağı	Ayancık-Yenikonak; Boyabat-Dağtabaklı
220	tavukgursağı	Ayancık-İnaltı
221	telteli	Ayancık-Avdullu, Sağ M., Aşağıköy, Yenikonak; Türkeli-Çataküney
222	tıltır	Ayancık-Bahçeli Oluza Mah.
223	tohum mantarı	Ayancık-Gürsöku
224	turna mantarı	Ayancık-Aşağıköy
225	vakit dılbıran	Ayancık-Yeşilyurt
226	vakit feslivan	Ayancık-Aşağıköy
227	Vaydos mantarı	Türkeli-Yazıcı
228	yaban mantar	Ayancık-Aşağıköy
229	yaprak mantarı	Türkeli-Kuzköy; Boyabat
230	yazu mantarı	Sinop-Merkez Taypaklı
231	yeryaran	Gerze-Kışla; Boyabat-Tırmalı
232	yımırta mantarı	Türkeli-Yapraklı
233	zöbeldek	Ayancık-Alıköy

KAYNAKÇA

- ACAR, Ergün (2016). *Sinop Yöresi Söz Varlığı*, Ankara: Gazi Kitabevi.
- AKALIN, Şükrü Halûk vd. (2015). *Türkçede Batı Kökenli Kelimeler Sözlüğü*, Ankara: TDK Yayınları.
- AKSAN, Doğan (2006). *Anlambilim Konuları ve Türkçenin Anlambilimi*, Ankara: Engin Yayınevi.
- AKSAN, Doğan (2003). *Her Yönüyle Dil*, Ankara: TDK Yayınları.
- AKSAN, Doğan (2014). *Türkçenin Zenginlikleri İncelikleri*, Ankara: Bilgi Yayınevi.
- ALKAYIŞ, M.Fatih (2009). "Türkçede Kullanılan Alıntı Bitki Adları", *Turkish Studies*, Volume 4/4, s.71-92.
- ALKAYIŞ, M. Fatih (2007). *Türkiye Türkçesinde Bitki Adları*, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Kayseri: Erciyes Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- ATALAY, Besim (1999). *Divanü Lügat-it-Türk*, C.4, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- AYDIN, Mehmet (2008). "Ordu ve Yöresi Ağzlarında Armut Adları", *Turkish Studies*, S: 9, s.129-138.
- BARUTÇIYAN, Jilber (2012). *Türkiye'nin Mantarları-I*, İstanbul: Oğlak Yayınları.
- BAYTOP, Turhan (2007). *Türkçe Bitki Adları Sözlüğü*, Ankara: TDK Yayınları.
- CANPOLAT, Mustafa-ÖNLER, Zafer (2006). *Edviye-i Müfredde Metin-Sözlük*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- CLAUSON, Sir Gerard (1972). *An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth- Century Turkish*, Oxford.
- DOĞAN, Nuh (2011). "Vezirköprü ve Havza Ağzlarında Yabancı Bitki Adları", *Diyalektolog Dergisi*, S: 2, s.7-13.
- DOĞAN, Nuh (2015). "Türkiye Türkçesi Söz Varlığının Yeni Renkleri Ad Bilimsel Bir İnceleme", *Dede Korkut Dergisi*, C.4, S.7 s.12-37.
- ERCİLASUN, Ahmet Bican vd. (1991). *Karşılaştırmalı Türk Lehçeleri Sözlüğü*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- ERGENE, Oğuz (2014). "Türkiye Türkçesinin Söz Varlığında Hayvan Adlarının Organ Adlarıyla ya da Vücut Bölümlerine İlişkin Adlarla Oluşturduğu Deyim Aktarması Örnekleri", *Turkish Studies*, Volume 9/6, s.319/365.
- GUIRAUD, Pierre (1999). *Anlambilim*, (Çev. Berke Vardar), İstanbul: Multilingual Yayınları.
- KARTALCIK, Vedat (2008). "Anadolu Ağzlarında Üzüm Adlandırılmaları", *Turkish Studies*, Volume 3/5, s.663-711.
- KÜÇÜKER, Paki (2010). "Lügat-i Müşkilât-ı Eczâ'da Türkçe Bitki Adları", *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Volume 3/11, s.401-415.
- ÖNLER, Zafer (1999). *Celâlüddin Hızır Paşa, Müntahab-ı Şifâ II Sözlük*, Ankara: Simurg Yayınları.
- SAMİ, Şemseddin (2005). *Kamûs-ı Türkî*, İstanbul: Çağrı Yayınları.
- SÜMER, Sabri (1987). *Türkiye'nin Yenen Mantarları*, İstanbul: Ersu Matbaacılık.
- ŞAHİN, Hatice (2007). "Câmî'ü'l-Fürs Örneğinde XVI. Yüzyıl Bitki İsimleri", *Turkish Studies*, Volume 2/2, s.570-602.
- ŞAHİN, İbrahim (2015). *Adbilim*, Ankara: Pegem Akademi.
- TDK (1963-1982). *Derleme Sözlüğü I-XII*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- TDK (2009). *Tarama Sözlüğü I-VIII*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Fotoğrafların Alındığı Kaynaklar

- Fotoğraf 1: <http://dogalhayat.org/property/semsiye-mantari-2/> (03.02.2014)
- Fotoğraf 2: <http://www.hellotrader.com/mb-bulgaria/morchella-conica-morchella-esculenta-fresh-mushrooms.html> (03.02.2014)
- Fotoğraf 3: <http://mushroom-collecting.com/mushroomhorse.html> (03.02.2014)
- Fotoğraf 4: http://www.mantarsatis.com/bilgiler_karakiz-mantar_160.htm (03.02.2014)
- Fotoğraf 5: <http://wildlife-media.at/bilddetails/19989/pfifferling> (03.02.2014)
- Fotoğraf 6: http://micologia.adisaclavoz.com/especies/Coprinus_comatus.html (03.02.2014)
- Fotoğraf 7: <http://cestadesetas.com/project/amanita-caesarea/> (03.02.2014)
- Fotoğraf 8: <http://okofaluszervezes.blog.hu/tags/gomba> (03.02.2014)

Fotoğraf 9: <http://www.alohaculturebank.com/LaetiporussulphureusZari.html#.VsOuCWZumM8> (11.08.2015)
Fotoğraf 10: http://www.mykopedia.org/pilzdatenbank/art/austern_seitling_pleurotus_ostreatus (11.08.2015)
Fotoğraf 11: <http://yusufgurel.net/galeri/category/mantarlarimiz/> (11.08.2015)
Fotoğraf 12: <http://yemek.com/sozluk/domalan-mantari/#.VsOhiGZumM8> (11.08.2015)
Fotoğraf 13: <http://www.senderioja.es/articulos/122-setas> (03.02.2014)
Fotoğraf 14: <http://www.gbif.org/species/2537250> (03.02.2014)
Fotoğraf 15: <http://www.agraria.org/funghi/hydnumrepandum.htm> (11.08.2015)
Fotoğraf 16: http://www.mushroomexpert.com/lactarius_volemus.html (11.08.2015)
Fotoğraf 17: <http://www.casaubieto.com/blog/recuerdos-dichos-aventuras-desventuras-las-setas-v-uson-perrechico-seta-san-jorge-calocybe-gambosa/> (11.08.2015)
Fotoğraf 18: <http://blogs.deia.com/setasybosques/> (11.08.2015)
Fotoğraf 19: http://www.mykoweb.com/CAF/species/Sparassis_radicata.html (11.08.2015)
Fotoğraf 20: <http://mdc.mo.gov/discover-nature/field-guide/comb-tooth> (11.08.2015)
Fotoğraf 21: <http://dogalhayat.org/property/dede-sakali/> (11.08.2015)
Fotoğraf 22: Ergün Acar arşivi
Fotoğraf 23: <http://www.gobice.com/?action=details&gid=159> (11.08.2015)
Fotoğraf 24: <http://www.coloradomushrooms.com/mushroom.php?id=14> (11.08.2015)

Fotoğraf 1. (*Macrolepiota sp.*): şemsiye mantarı, elvertü mantarı, gum mantarı, durnabacağı, turna mantarı vb.

Fotoğraf 2. (*Morchella sp.*): garakülâh, gıdıgulañı, guzugulañı, guzugöbeği, höbelek, höbelen, gurtgulağı vb.

Fotoğraf 3. (*Agaricus* sp.): ak mantar, çayır mantarı, daşgalduran, dedelak mantarı, dedeleş mantarı, ebegara, gadıgavuğu, gobeyolu, göbeğiyöğun, götügara, içigara, içigızul, kemüre mantarı, yeryaran vb.

Fotoğraf 4. (*Tricholomo* sp.): gara cüncüle, garaolan, Karacaoğlan vb.

Fotoğraf 5. (*Cantharellus sp.*): saru mantar, paralu mantar, Ayandun mantarı, ayva mantarı, boya mantarı, civcibacak, civci mantarı, ilaç mantarı, kedikulağı, tavukgursağı, tavukayağı vb.

Fotoğraf 6. (*Coprinus sp.*): danaburnu, göbekli mantar, sevelen, söbek mantarı, söbelek mantarı, zöbeldek vb.

Fotoğraf 7. (*Amanita* sp.): Aydos mantarı, duvakluca, gelinduvağı, gelinkaşı, gelüncük, yumırta mantarı vb.

Fotoğraf 8. (*Craterellus* sp.): gara mantar, gaval mantarı, huni mantarı vb.

Fotoğraf 9. (*Laetiporus sp.*): et mantarı, kestane mantarı, kirez mantarı vb.

Fotoğraf 10. (*Pleurotus sp.*): ağaç cücülesi, ağaç mantarı, ağız mantarı, cınar mantarı, cücüle, yaprak mantarı, garagulak, gürgen mantarı, isfiridyе mantarı, kayın mantarı, kütük mantarı, meşe mantarı, sırtıgara, garaŇaş mantarı vb.

Fotoğraf 11. (*Boletus sp.*): ayuboku, ayuca, ayufıstığı, ayugavuşu, ayu mantarı, ayu fesleğeni, avu mantarı, avulu mantar, avuluca, ay mantarı, aydedesi, çilek fesleğen, ebe mantarı, fesleğen, feslek, fesleyen, göveregeçiren, kömüş mantarı, köpek mantarı, peslivan, pestifal, pöslen, vakit feslivan vb.

Fotoğraf 12. (*Terfezia sp.*): daşanböyrë, dobalan, eşekböyreği vb.

Fotoğraf 13. (*Lactarius sp.*): bişek, çam mantarı, çam ganlucası, ebişek, elicek mantarı, gannuca, gara gannuca vb.

Fotoğraf 14. (*Marasmius sp.*): cincile, cinsile, çimen cücülesi, çividepesi, çivi mantarı, mih ciclesi, mih mantarı, mihluca, yazu mantarı, muhdepesi vb.

Fotoğraf 15. (*Hydnum* sp.): geyikavurdu, malavurdu, maldili, siğirdili vb.

Fotoğraf 16. (*Lactifluus* sp.): çiğlice, çiğliyen, geyik mantarı, geyikcek, sütleğen, süt mantarı vb.

Fotoğraf 17. (*Calocybe* sp.): cincile, gugule, guguk mantarı, koçulu cincile vb.

Fotoğraf 18. (*Clitocybe* sp.): ak balgadun, balgadı, balgadun, elik mantarı, gara balgadun, kadımbutu, malgadun, strageyik vb.

Fotoğraf 19. (*Sparasis* sp.): gavuruk mantarı, maydanos mantarı, Vaydos mantarı vb.

Fotoğraf 20. (*Hericium* sp.): dedesakalı, dedemsakalı, geyiktüyü, saçgulluğu vb.

Fotoğraf 21. (*Ramaria* sp.): alasaçak, enişte mantarı, evreşe, evrişte, evrüşle, gelinbarmağı, halasaçağı, halısaçağı, keditrnağı, saçaklu, saçakluca, tıltır, telleli vb.

Fotoğraf 22. (*Hygrophorus* sp.): ebegara, gaypaşuk mantar, hoykubaz, hoyhamaz, sırmatu, sırpapun, söğkemez, sümük böceği mantarı, tohum mantarı vb.

Fotoğraf 23. (*Lactarius* sp.): acı geyik, acı mantar, dilbıran, er dilbıran, galaytun, goç mantarı, goçak, goçmar vb.

Fotoğraf 23. (*Lycoperdon* sp.): efosliyen, fos mantarı, gosgulağı, hos mantar, pos mantarı, posgavuk, posgulak, osurmuk mantarı, poslak, sağırgulak vb.